

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: SOCIOLOGIA

ASSIGNATURA: 25206 ESTRUCTURA SOCIAL I – 6 crèdits (4,5 ECTS)

DURADA: Primer semestre

CURS: Segon curs

CURS ACADÈMIC: 2006/2007

Professor: Andreu Lope

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

L'assignatura pretén subministrar els/a les estudiants una panoràmica general de l'estructura social com a procés històric i teòric de construcció i interpretació de les desigualtats socials. El referent temporal i de perspectiva se circumscriu a la formació i desenvolupament de les societats capitalistes occidentals, tot i que a la part final el programa s'obre a donar una visió més global. L'objectiu és doncs aportar recursos conceptuals i analítics per a comprendre i explicar la formació de les societats capitalistes contemporànies i les tendències que les recorren en l'actualitat, en clau d'estructures de desigualtats.

AVALUACIÓ:

L'assignatura té un contingut equivalent a 4,5 crèdits, part dels quals es desenvoluparan en forma de pràctiques amb la participació dels/de les estudiants. L'avaluació consta d'una prova escrita (70% de la nota) i d'un treball individual (30% de la nota) sobre un tema específic respecte aquells que s'hagin tractat en el programa. El treball (de 15 pàgs. aproximadament) es realitzarà en base a un llistat de temes facilitat pel professor, es discutirà a les pràctiques en hores de docència i es lliurarà l'últim dia de classe.

PROGRAMA:

I. Introducció

- 1.1.- Aproximació al concepte d'estructura social.
- 1.2.- Estructura social i desigualtat. Igualtat vs. desigualtat social.
- 1.3.- Diferents processos d'estructuració social.

II. L'estructura social en l'era de la industrialització capitalista

2.1.- Els canvis demogràfics, econòmics, polítics i socials que marquen el trànsit de les societats agràries i estamentals a les societats industrials i de classes. Les formes de desigualtat en la nova societat.

2.2.- Les teories per explicar la nova societat. L'herència clàssica i el seu desenvolupament. Marx i el paradigma crític del conflicte. Weber i la seva aproximació multidimensional com a paradigma alternatiu del conflicte. Un esbós de paradigma no crític: la teoria funcional de Durkheim.

III. L'estructura social de les societats capitalistes contemporànies

3.1.- Els canvis econòmics, socials i polítics que obren l'etapa del capitalisme "organitzat". El paper de l'estat en la regulació del conflicte i en la redistribució dels recursos. L'expansió del mercat, la plena ocupació i les noves formes de produir. L'enfortiment dels agents socials i la corporatització de les relacions socials.

3.2.- La nova teorització per explicar els canvis que han tingut lloc: Les teories funcionals de l'estratificació social (Davis-Moore i Parsons). Enfocaments conflictivistes neomarxistes i neoweberians sobre l'estructura social (Dahrendorf, Giddens, Wright, Lockwood, Parkin, Goldthorpe); el paper de les classes mitjanes. Teories sobre la crisi del capitalisme tardà (Offe). Les teories tecnocràtiques i posindustrialistes (Bell, Touraine).

IV. Tendències actuals en l'estructura social

4.1.- Els canvis en el paper de l'estat. La crisi del model de benestar. La globalització econòmica i les seves conseqüències sobre la ocupació i les relacions socials. Els condicionaments mediambientals del model de desenvolupament dominant. La crisi dels subjectes tradicionals i l'aparició de nous agents de canvi.

4.2.- Els nous eixos d'estructuració social; les desigualtats per raó de: gènere, ètnia i edat. Teories sobre els nous moviments socials. Aproximacions a la globalització: dualització i pobresa.

V. Conclusions. Línies de canvi en l'anàlisi de l'estructura social

5.1.- Nous elements per l'anàlisi: classe, ocupacions i titulacions, ciutadania, estils de vida i consum.

5.2.-Estructuració social i vida quotidiana.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

A) -Kerbo, H.R. (2003), *Estratificación Social y Desigualdad: El conflicto de clase en perspectiva histórica, comparada y global*. Especialment els capítols:

- 1 y 2 (Tema I del programa) -3 y 4 (Tema II del programa)
- 5 (Tema III del programa) -6 (Tema V del programa)
- 12 (Tema IV del programa)

B) Dossier (servei de fotocopies)

I. Introducció y II. L'estructura social en l'era de la industrializació capitalista

Miguélez, F. et al. (1997): *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*. Barcelona, Proa-UAB. (capítol 2)

III. L'estructura social de les societats capitalistes contemporànies

Feito R. (1995): *Estructura social contemporánea*, Madrid. Siglo XXI. Págs. 87-136.

Lacalle, D. (2006), *La clase obrera en Espanya. Continuidades, transformaciones, cambios*, Madrid, FIM-El Viejo Topo (capítol 1 "El umbral del siglo XXI) (també utilitzable pel tema IV)

IV. Tendències actuals en l'estructura social

Riechmann, J. y Fernández Buey, F. (1994): *Redes que dan libertad. Introducción a los nuevos movimientos sociales*, Barcelona, Paidós (capítol 1).

Miguélez, F. et. al. (1997): *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*, Barcelona, Proa-UAB (capítol 5).

V. Conclusiones. Línies de canvi en l'anàlisi de l'estructura social

Crompton, R. (1994): *Clase y estratificación. Una introducción a los debates actuales*. Madrid:Tecnos (capítols 3 i 4).

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Carabaña, J. y de Francisco, A. (comps.) (1994): Teorías contemporáneas de las clases sociales, Madrid, Pablo Iglesias.
- De Francisco, A. (1996): Sociología del cambio social, Barcelona, Ariel.
- Castel, R. (1997): La metamorfosis de la cuestión social, Buenos Aires, Paidós.
- Giddens, A. (1983): La estructura de clases en las sociedades avanzadas, Madrid, Alianza.
- Lacalle, D. (2006), La clase obrera en España. Continuidades, transformaciones, cambios, Madrid, FIM-El Viejo Topo.
- Navarro, V. (coord,) (2004), El Estado del Bienestar en España, Madrid, Tecnos.
- Offe, C. (1988): Partidos políticos y nuevos movimientos sociales, Madrid, Sistema.
- Tezanos, J.F. (ed.) (2001): Tendencias en desigualdad y exclusión social, Madrid, Sistema.
- Wright, E.O (1995): “El análisis de clase de la pobreza”, en AAVV: Desigualdad y clases sociales, Madrid, Fundación Argentaria-Visor.